LUTERA AKADĒMIJA

TH180 Pasaules reliģijas

Akadēmiskie kredītpunkti

5 ECTS jeb 125 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Iepriekšējo kursu prasības

Nav

Apstiprināts

Metodiskās komisija: 17. septembris, 2025.

Galvenais pasniedzējs

Asoc. prof. Dr.theol. Elizabete Taivāne (elizabete.taivane@lu.lv)

Saturs

Lekciju kurss iepazīstina studentus ar hinduisma, budisma, konfuciānisma, daoisma, Ķīnas tautas reliģijas, sintoisma, zoroastrisma, jūdaisma un islāma svarīgākajām reliģiski-filozofiskām idejām un ortoprakses īpatnībām, īpašu uzmanību pievēršot indiešu, ķīniešu, japāņu, persiešu, jūdu un arābu pasaules skatījumam, laika izpratnei un antropoloģiskām kategorijām.

Mērķi

- Attīstīt studenta spēju kritiski pētīt daudzreliģiju konteksta ietekmi uz kultūrām un kopienām pasaulē.
- Veicināt studentu izpratni par klasiskajām reliģijām un to specifiku, lai atvieglotu viņu komunikāciju studijās, darba vietā vai sadzīvē, sastopoties ar mūsdienu multireliģisko kontekstu gan pasaulē, gan Latvijā.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti pārzinās:

1. pasaules reliģiju reliģiskās mācības, literatūru, galvenos notikumus un personības.
2. tradicionālā reliģiski-filozofiskā diskursa svarīgākās kategorijas, sākot ar aizvēsturi līdz modernajam laika posmam.

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti pratīs:

3. analizēt speciālo literatūru par reliģijām.
4. orientēties mūsdienu reliģiskajā eklektikā un multireliģiskās piederības specifikā.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas, studenti spēs:

5. komunicēt studiju un darba vietā, ņemot vērā multireliģisko vidi mūsdienu Eiropā un Latvijā.

Lekciju un semināru plāns

*Kontaktstundas: **50 akadēmiskās stundas**, katra 45 min.*

1.	**Tēma. Indijas reliģijas.**
1.	Ievads. Reliģijas jēdziens. Ievads Indijas reliģijās: indiešu pasaules skatījums.
2.	Indas upes ielejas civilizācija. Vedas. Upanišadas.
3.	Klasiskais hinduisms: idejas, reliģiskā prakse. Tantriskais hinduisms.
4.	Budisms. Budas Šakjamuni mācība.
5.	Theravāda un Mahājāna. Tantriskais budisms.
	Starppārbaudījums.
2.	**Tēma. Austrumāzijas reliģijas**
1.	Ķīnas aizvēsture. Ķīniešu pasaules skatījums.
2.	Konfuciānisma pamatkategorijas.
3.	Daoisma vēsture un specifika.
4.	Ķīniešu tautas reliģija.
5.	Šinto: idejas un reliģiskā prakse.

3. Tēma. Tuvo Austrumu reliģijas.
1. Tuvo Austrumu reliģiju specifika. Zoroastrisms.
2. Jūdaisma vēsture no 70.g. līdz mūsdienām.
3. Jūdaisma tradīcijas un reliģiskā prakse.
4. Islāma vēsture.
5. Islāma idejas un reliģiskā prakse. Šariāts. Islāma tradīcijas.

Vērtēšana: *50 akadēmiskās stundas, katra 45 min.*

FILMA – refleksija (10% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** jāiesūta e-pastā/ jāiesniedz Canvas saskaņā ar tematisko plānu.
- ***Apraksts:*** Noskatīties 2 dokumentālās filmas un rakstiski atbildēt uz jautājumiem par vienu no tām. Formāts: līdz 1 lpp. Fonts 12, atstarpe starp rindām 1,5.

1) Budas dzīve:

Video angļu valodā: The Life Of The Buddha (BBC Documentary) - video Dailymotion
Video krievu valodā: BBC - Жизнь Будды - video Dailymotion
Jautājumi:
1. Vai mūsdienās pastāv skaidrība par Kapilavastu atrašanās vietu?
2. Kāda bērnības epizode ļāva Siddhartham pirmo reizi aizdomāties par ciešanām un cēlonību?
3. Kādu alternatīvu nežēlīgai askēzei ir atradis Siddhartha?
4. Kā Māra kārdināja Siddharthu?
5. Cik meditācijas pakāpes bija nepieciešamas Siddhartham, lai sasniegtu garīgās atmodas stāvokli?
6. Kas fascinē rietumniekus budismā?

2) Ķīnas piramīdas:

Video angļu valodā: China's Mega Tombs: One Of The Biggest Mortuary Complexes On Earth | China's Pyramids
Video krievu valodā: Тайны древности I Потерянные пирамиды Китая
Izvērsti atbildēt uz jautājumu:
Kādā veidā ķīniešu dižciltīgo apbedīšanas tradīcijas mainījās gadsimtu gaitā?

- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-3.
- ***Patstāvīgais darbs:*** orientējoši 5 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

LEKCIJAS KOPSAVILKUMS (10% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** jāiesūta e-pastā/ jāiesniedz Canvas saskaņā ar tematisko plānu.
- ***Apraksts:*** izlasīt Leonīda Maciha lekciju "Dievs un vēsture: ebreju skatījums uz vēsturisko procesu" un atbildēt uz jautājumiem. Jautājumi pievienoti pdf failam. Tiks vērtēta prasme analītiski strādāt ar tekstu, pielietojot lekcijās iegūtās zināšanas.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-3.
- ***Patstāvīgais darbs:*** orientējoši 5 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

STARPPĀRBAUDĪJUMS (40% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** saskaņā ar tematisko plānu.
- ***Apraksts:*** rakstisks starppārbaudījums ietver 5 jautājums par Indijas reliģiju tēmu. Par katru pareizi atbildēto jautājumu students saņem 2 balles.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-5.
- ***Patstāvīgais darbs:*** orientējoši 20 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

EKSĀMENS (40% no vērtējuma)

- ***Datums:*** saskaņā ar tematisko plānu.
- ***Apraksts:*** eksāmens iekļauj 5 jautājums par Ķīnas un Tuvo Austrumu reliģiju tēmu. Par katru pareizi atbildēto jautājumu students saņem 2 balles.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-5.
- ***Patstāvīgais darbs:*** orientējoši 20 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Literatūra

Obligātā literatūra: ***25 akadēmiskās stundas****, katra 45 min.*

Obligātā literatūra

Braswell, George, *Understanding World Religions: Hinduism Buddhism Taoism Confucianism Judaism Islam*. Nashville, TN: B&H Books, 1994.

Cooper, Derek. *Christianity & New Religious Movements: An Introduction to the World's Newest Faiths.* Phillipsburg, NJ: P&R Publishing, 2023.

Hexham, Irving. *Understanding World Religions.* Grand Rapids, MI: Zondervan, 2011.

Keene, Michael. *Lion Access Guides: World Religions.* Oxford: Lion Publishing plc, 2002.

Harvey, Graham. "Indigenous Religions." *Introduction to World Religions*, Second Edition. Partridge, Christopher and Tim Dowley, eds. Minneapolis, MN: Fortress Press, 2013.

Hultkrantz, Ake. "Religions of Antiquity." *Introduction to World Religions*, Second Edition. Partridge, Christopher and Tim Dowley, eds. Minneapolis, MN: Fortress Press, 2013.

Eliade, Mircea, ed. *The Encyclopaedia of Religion* (in 16 volumes). New York: Macmillian Publ., 1987.

Hatšteins, Markuss. *Pasaules reliģijas*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008.

Klīve, V.V. *Ticības ceļos: Reliģiju vēsture: eksperimentāls mācību līdzeklis*. Rīga: Zinātne, 1995.

Papildliteratūra

Crim, Keith, ed. *Abingdon Dictionary of Living Religions*. Nashville: Abingdon, 1981.

Eliade, Mircea, ed. *The Encyclopedia of Religion*. 16 vols. New York: Macmillan, 1987.

Knitter, Paul F. Introducing Theologies of Religions. Maryknoll, NY: Orbis, 2002.

Lane, Jason et al. *The Christian Difference: An Explanation & Comparison of World Religions*. St. Louis, MO: Concordia Publishing House, 2019

Pals, Daniel L. *Eight Theories of Religion*. New York: Oxford University Press, 2006.

Hamilton, Adam. Christianity and World Religions Revised Edition. Nashville: Abingdon Press. 2018.

Mather, George A., Larry A. Nichols, and Alvin J. Schmidt. Encyclopedic Dictionary of Cults, Sects, and World Religions. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2006.

Cooper, Jean C. *An Illustrated Introduction to Taoism*. World Wisdom, 2010.
Ebreju tautas vēsture. Nordik, 2007.
Ivbulis, Viktors. *Šiva izdejo un sagrauj pasauli: ievads tradicionālajā Hindu domā*. Rīga: Zinātne, 2003.
Lee, Dian Rainey. *Confucious & Confucianism: The Essentials*. UK: Willey-Blackwell, 2010.
Taivans, Leons. *Tuvo Austrumu civilizācija: arābi, islāms, halīfāts*. Rīga: RaKa, 2014.
Telushkin, Rabbi Joseph. *Jewish Literacy*. Revised Ed: *The Most Important Things to Know About the Jewish Religion, Its People, and Its History*. Revised edn. New York: Harper Collins Books, 2008.
Vilkinsons, Filips. *Budisms: enciklopēdija*. Tulk. Andžela Šuvajeva. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.
Alī, Monika. *Brikleina*. Rīga: Atēna, 2004.
Keiners, Erguns Mehmets un Emīrs Fetī Keiners. *Aiz islāma plīvura*. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2020.
Sengstere, Telma. *Pārrautais priekškars: stāsts par Gulšanu Esteri*. Rīga: Agape, 2006.

Citi avoti

"Understanding World Religions Homepage." 2019. Understandingworldreligions.com. 2019. http://www.understandingworldreligions.com.
"Internet Sacred Text Archive Home." n.d. Www.sacred-Texts.com. http://www.sacred-texts.com.
Asian Culture and History (http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ach/issue/archives)
Electronic Journal of Vedic Studies (https://crossasia-journals.ub.uni-heidelberg.de/index.php/ejvs/)
Journal of Global Buddhism (http://www.globalbuddhism.org/jgb/index.php/jgb/issue/archive)
Japanese Journal of Religious Studies
Jewish Studies, an Internet Journal
Journal for the Scientific Study of Religion (EBSCO)
Journal of Arabic and Islamic Studies
History of Religion https://www.journals.uchicago.edu/toc/hr/current.
Asian Culture and History https://www.ccsenet.org/journal/index.php/ach
Reliģiski-Filozofiski Raksti https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/31603